

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 49

Maribor, petek 28. februarja 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Republikanski val na Španskem

ŠPANSKA NA PRAGU VEŽKIH NO TRANJIH ZAPLETLJAJEV. — VELIKE MANIFESTACIJE ZA REPUBLIKO V MADRIDU.

MADRID, 28. februarja. Po padcu diktature generala Primo de Rivero se je po vsej Španiji pojavil strasten političen boj, ki se je po dilaških in delavskih demonstracijah v večjih mestih izpremenil celo v izrazito republikansko gibanje. Zdi se, da se monarhija le preveč istovetno z diktaturo, kar povzroča vedno večjo nezadovoljnost naroda.

V zadnjih tednih je zavzelo republikansko gibanje že jasnejše oblike in se kljub protiodredbam vlade vedno bolj razširja. Položaj je tem resnejši, ker je republikanski val zajel že tudi vojaške kroge, tako, da armade ni več smatrali kot brezpogojno kralju zveste in kot trdnjavo monarhije. Vsa znamenja kažejo, da stopa boj za republiko v odločilni stadij.

Bivši konservativni ministrski predsednik, Sanchez Guerra, eden najbolj avtoritativnih politikov Španije, je imel včeraj v mestnem gledališču že nekaj dni napovedani svoj veliki govor o političnem položaju. Naval občinstva je bil tako velik, da je moralo oditi na tisoče ljudi, ker je bilo gledališče prenapolnjeno. Polcija je mogla le s pomočjo orožja vzdrževati red. Sanchez Guerra se je

odločno izrekel za republikansko državno obliko. Obžaloval je v svojem govoru, da je diktatura, ki je imela prvotno druge namene, izvala tako gibanje med narodom. Bil je vedno ustavni monarhist, toda narodu se mora priznati pravica, da sam odloča o državni obliki. Govor Sancheza Guerra je napravil na vse globok utis.

Že zvečer je prišlo potem po vsem Madridu do velikih manifestacij za republiko in proti monarhiji. V spopadih med policijo in demonstranti je bilo mnogo oseb ranjenih.

Pozno zvečer se je vršila seja vlade, na kateri se je razpravljalo o skrajno napetem položaju. Končno je bila pozvana vojaška pomoč. Močni oddelki čet so skupno s policijo zasedli središče mesta in napravili močen obroč okrog kraljevega gradu. Nemiri pa so se kljub temu nadaljevali še vso noč in so e davi pričeli znova. Demonstrantom so se v prvi vrsti pridružili visokošolci. V političnih in diplomatičnih krogih prevladuje naziranje, da je Španija na pragu težkih notranjih pretresljajev, za katere se ima zahvaliti diktaturi.

upravičeno poudarjal, da je blagajna svojo krizo prebolela ter zadnje dve leti napredovala tako glede članstva, kakor se tudi okrepila v denarnem stanju vključno visokim izdatkom, s čimer pridobiva na ugledu in zaupanju. V bodočem letu se namerava pritegniti v zavarovanje vse gremijalne člane, ki še niso pristopili.

Sprožena misel, da bi blagajna uvedla na svoje stroške nezgodno zavarovanje za vse svoje člane pri kaki zavarovalnici, se je za enkrat opustila. Odboru se je izrekla za vestno poslovanje zahvala in je bil prejšnji odbor v celoti zopet izvoljen.

Ljutomer.

Tukaj je v nedeljo koncertirala priznana umetnica na violino, ga Brandl iz Maribora pred dobro discipliniranim občinstvom, kajti občinstvo je sprejelo vse točke z burnim aplavzom. Po izvršenem sporedu bi občinstvo še najraje poslušalo ponavljanje vseh točk. Tako popolno sviranje na tem čudodelnem instrumentu še ni bilo slišati v Lotmerku. Strasserjeva dvorana je bila nabito polna, kar znači, kako vedo naši meščani ceniti umetnost. Ga Brandlova in njena spremljevalka gđc. M. Zacherlova sta prejeli v znak hvaležnosti lepe šopke. Pričakujemo, da pride k nam še »Trio« gospe Brandlove, na kar se že vsi veselimo.

Truplo utopljenca.

Pri Št. Petru pri Mariboru so potegnili iz Drave moškega utopljenca. Utopljenec bo približno do 30 let star. Oblečen je bil v dobro ohranjeno črno obleko, istotako črn površnik, v katerega je bil vшит monogram HS z modro-rdečo svilo. Dalje je imel pri sebi rjave usnjate rokavice, dobro ohranjene čevlje z rjavimi gumijastimi podpetniki, barvano cefir-srajco, ter svilen rdečobarvno samoveznico. Kakšnih listin, iz katerih bi bilo mogoče dognati identiteto, pri utopljenca ni bilo najti. Utopljenca je občina pustila pepeljati v mrtvašnico na Gorci, kjer bo tudi pokopan.

Dobro se je založila

Barbara Markež, o kateri smo včeraj poročali, kako je speljala posestniškega sina Ivana G. iz Lajtersperga. Včeraj popoldne so spravili na policijo razno blago, ki si ga je iz ukradenega denarja nakupila (odeje, obleke, plašč, srajce, parfume itd.), vse skupaj v vrednosti 2300 Din. 130 Din so še našli v njeni denarnici. Pod težo dokazov je danes priznala, da je vzela fantu 1800 Din, vztrajala pa pri trditvi, da ji je podaril 450 Din. Danes je bila oddana sodišču in je morala vzeti slovo od lepih nakupljenih reči.

Nočna tičica kot žeparica.

Včeraj smo poročali, da je 45letna oboževalnica Venere, Matilda M. od Male Nedelje okradla nekega zidarja, ko se je hotel navžiti njene ljubezni in da je bila aretirana kasneje v kavarni »Kosovo«. Naknadno se nam poroča, da je bil dotični zidar okraden že na kolodvoru, prodajalka ljubezni pa je bila aretirana potem na begu pred zasledovalci na Grajskem trgu.

Nezgoda — v vinogradu

V vinogradu uprave Vetrinjskega dvora v Celestini pri Sv. Petru nameščena 50letna viničarka Ivana Slanič je včeraj na ilovnatih tleh tako nesrečno padla, da si je zlomila dve levi rebri. Po odredbi zdravnika dr. Mariniča, ki je ponesrečenki nudil prvo pomoč, jo je reševalni avto odpeljal v bolnico.

Med Jugoslavijo in Nemčijo

Je bila sklenjena pogodba o socialnem zavarovanju. Je to vprašanje, ki je velike važnosti za stotine in tisoče naših ljudi, ki so zaposleni v Nemčiji bodisi kot rudarji bodisi kako drugače. Zato smatramo, da je važno za našo javnost, ako se pouči vsaj v glavnih potezah o bistvu te pogodbe. V službenem glasilu Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, »Radnički zaštitnik«, je napisal g. Radovan Matijašič o stvari zanimiv in poučen članek, iz katerega posnemamo:

S pogodbo o socialnem zavarovanju z Nemčijo je za naše državljane, ki so tam zaposleni, in pa njihove rodbine doseženo vse, kar je nemška vlada na podlagi svoje zakonodaje mogla dati, in kar je bilo mogoče z ozirom na stopnjo razvoja našega socialnega zavarovanja brez spremembe principov obojestranske zakonodaje. Tudi je predvideno, da se priznane ugodnosti po sporazumu upravnih oblasti lahko proširijo tudi na ostale panoge zavarovanja, čim bi se naš zakon o zavarovanju delavcev popolnoma izvedel. Dasi so ugodnosti vzajemne, jih bodo vendarle deležni v prvi vrsti naši državljani. So to v prvi vrsti r u d a r j i iz Slovenije na Westfalskem, ki jih je tam po nemških podatkih nad 6500. Tu so dalje poljedelski s e z o n s k i d e l a v c i, ki jih je bilo lani — v prvem letu organiziranega posredovanja — v Nemčiji nad 1000. (Kakor je bilo baš te dni čitati, želi Nemčija letos 3000 sezonskih delavcev iz naše države. Op. ur.) Na drugi strani pri njihaja v našo državo na delo le malo nemških državljanov. Je to minimalno število kvalificiranih delavcev, inženjerjev in uradnikov, tako da so koristi Nemčije od te pogodbe bolj idealne, nego materialne. Z naše strani ni bilo treba nikakega popuščenja v stvari, ker je naše delavstvo in pokojninsko zavarovanje osnovano na načelu polne enakopravnosti tujih državljanov in najširje reciprocitete z edino pravico retorizije. Razen tega je načelo meddržavnega uračunavanja dobe pokojninskega zavarovanja z naše strani usvojeno že z Nettunskimi konvencijami o reciprociteti v delavskem zavarovanju z Italijo. Pogodba z Nemčijo ne vpostavlja in ne razširja samo na vso državo pravno stanje, ki ga je že pred koncem vojne užival pretežni del naših državljanov v Nemčiji (rudarji iz Slovenije na Westfalskem), ko so kot avstrijski državljani bili v pogledu pravic iz zavarovanja izenačeni z nemškimi državljani in ko so izven tega mogli uživati svoje rente tudi v domovini, ampak razširja tudi pravico uživanja teh rent za slučaj bivanja v tretji državi. Ta pravica uživanja je — po pogodbi priznana ne samo za bodoče, ampak tudi za vse prejšnje rente, ki jim radi bivanja v inozemstvu ali

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Petek, 28. februarja. Zaprto.

Sobota, 1. marca. Zaprto.

Nedelja, 2. marca ob 15. uri »Grudica«, Otroška predstava. Kuponi. — Ob 20. uri »Radikalna kura«. Kuponi. Dramske cene.

Ponedeljek, 3. marca. Zaprto.

Sprememba repertoarja. Radi nenadne obolesti gđc. Fratnikove odpadeta napovedani predstavi v soboto in nedeljo zvečer ter se spremeni repertoar v toliko, da je gledališče v soboto zvečer zaprto, v nedeljo 2. marca pa se ponovi najzabavnejša letošnja vprizoritve Doboviškova burka s petjem in godbo »Radikalna kura«, ki je pri vseh dosedanjih vprizoritvah v Mariboru, Celju in Ptujju napolnila hišo. Popoldne v nedeljo pa ostane otroška predstava »Grudica«, veljajo kuponi.

Proslava 25letnice gosp. Jos. Daneša. Priljubljeni komik našega gledališča gosp. Jos. Daneš slavi petindvajsetletnico svojega zelo uspešnega umetniškega delovanja v četrtek, 6. marca. Jubi-

lant nastopi v naslovni vlogi sijajne francoske veseloigre »Naš gospod župnik«. Ker se za proslavo pričakuje velik naval na blagajno, rezervirajte pravočasno vstopnice!

ni zapisnik predvideva celo možnost njenega razširjenja na tretjo državo, ki bi sklenila enako pogodbo z eno ali drugo obeh držav-pogodnic, in s tem koncem koncev na vse države. Članice Lige Narodov. Ta razširjeni pojem reciprocitete je z naše strani že — ojen v konvenciji z Italijo, z nemške strani pa deloma samo z Avstrijo in tako v načelu pogodbe s Poljsko. Tako smo mi prva država, ki ji je Nemčija, domovina socialnega zavarovanja, priznala tako široko reciprociteto in ki je s tem tudi dala priznanje naši socialni zakonodaji, ki ga smatra z gotovimi pridržki enakovrednim svojemu.

Občni zbor bolniške blagajne samostojnih trgovcev v Mariboru.

V torek zvečer se je vršil pod predsedstvom g. Weixla 4. redni občni zbor te dobrodelne inštitucije mariborskih trgovcev, ki je edina te vrste v naši državi. Iz poslovnega poročila je razvidno, da je blagajna lani napredovala za 15 članov in je štela koncem prošlega leta 217 zavarovancev.

Blagajniško poročilo izkazuje sledeče stanje:

1. Bolniški sklad. Dohodki: ostanek iz leta 1928 Din 43.782,57, prispevki in obresti Din 77.888,56, skupaj 121.671,13 Din. Izdatki: Upravni stroški 7.261,33 Din, zdravniški honorarji 41.821,80 Din, zdravila 14.650,84 Din, bolnica 17.915,— Din, podpore 700,— Din, skupaj 82.348,97 Din.

2. Rezervni sklad je pa narastel od Din 38.105,82 na Din 52.974,07 ter znaša skupno premoženje Din 92.296,23.

Zanimivo so zlasti izredno visoki zneski za bolezenske datjave in je g. Weixl

ni zapisnik predvideva celo možnost njenega razširjenja na tretjo državo, ki bi sklenila enako pogodbo z eno ali drugo obeh držav-pogodnic, in s tem koncem koncev na vse države. Članice Lige Narodov. Ta razširjeni pojem reciprocitete je z naše strani že — ojen v konvenciji z Italijo, z nemške strani pa deloma samo z Avstrijo in tako v načelu pogodbe s Poljsko. Tako smo mi prva država, ki ji je Nemčija, domovina socialnega zavarovanja, priznala tako široko reciprociteto in ki je s tem tudi dala priznanje naši socialni zakonodaji, ki ga smatra z gotovimi pridržki enakovrednim svojemu.

ni zapisnik predvideva celo možnost njenega razširjenja na tretjo državo, ki bi sklenila enako pogodbo z eno ali drugo obeh držav-pogodnic, in s tem koncem koncev na vse države. Članice Lige Narodov. Ta razširjeni pojem reciprocitete je z naše strani že — ojen v konvenciji z Italijo, z nemške strani pa deloma samo z Avstrijo in tako v načelu pogodbe s Poljsko. Tako smo mi prva država, ki ji je Nemčija, domovina socialnega zavarovanja, priznala tako široko reciprociteto in ki je s tem tudi dala priznanje naši socialni zakonodaji, ki ga smatra z gotovimi pridržki enakovrednim svojemu.

Mariborski občinski svet

Maribor, 28. febr.

Sinoči ob 18. se je vršila prva seja obč. sveta v letošnjem letu. Na dnevnem redu je bilo več važnih predlogov i odsekov i posameznih obč. svetovalcev.

Po odobritvi zapisnika zadnje seje je župan dr. Juvan uvodoma poročal o

usodi mestnega proračuna

za l. 1930. Ker je dolgo časa trajalo, predno je banovinska uprava bila na tekočem, je proračun šel šele 6. febr. v Beograd. Tam je v fin. ministrstvu med tem začelo prevladovati naziranje, da morajo biti vse doklade na državne davke unificirani. Povrh so bile vložene proti proračunu tudi razne pritožbe, zlasti proti davku na parcele. Župan se nada, da bo sedaj po končni bankski konferenci v Ljubljani stvar urejena čimprej. Proračun bo potrjen v celoti, če prevlada načelo, da se doklade ne unificirajo, v nasprotnem slučaju pa bo vrnen v izpremembo. V tem slučaju bo treba vse doklade izenačiti na 50%.

Dalje je poročal g. župan, da je treba izvršiti

volitve v dva odseka:

disciplinski odsek in revizijski odsek za Mestno hranilnico. Obč. svet je potrdil v obeh odsekih dozrajne člane.

Zdravljenje ubožcev

je prenehalo s prenehanjem okrajnih zastopov. Banska uprava je obljubila, da bo to nalogo naložila okr. cestnim odborom. Mestna občina pa je predlagala, naj se ji odstopijo dohodki, ki jih je poprej v to svrhu inkasiral okrajni zastop tudi za mesto, pa bo ona ubožno zdravstvo za svoje ubožce uspešneje vršila. Župan je sporočil, da je dobil pri bankski upravi tozadevno obljubo.

Dr. Turnerjeva ustanova

prosi, da ji mestna občina pri grobu pokojnega dr. Turnerja odstopi še kos zemlje za olepšanje groba. Župan je predlagal, naj občina z ozirom na človekoljubne ustanove pokojnika in pa z ozirom na to, da je bil tudi velik dobrotnik revežev, to stori in sicer brezplačno.

Sledile so

interpelacije in predlogi

obč. svetnika Grčarja. Prva interpelacija se je tikala razmer pri mestni

svobodni mesnici,

kateri se ne posveča zadostne pozornosti. Šele v zadnjih letih se tam od časa do časa prodaja poceni meso. Zgodilo pa se je, da se je zaplenilo špeharjem 340 kg svinjine, ki bi se morala prodati na prosti stojnici, prodalo pa se je od tega mesa samo 200 kg. Kam je šlo ostalih 140 kg? Tudi tržno nadzorstvo ne vrši vestno svoje dolžnosti.

V drugi interpelaciji

glede žigosanja mesa

pravi svetnik Grčar, da se pri žigosanju mesa (predpisani so razni žigi za meso različne kvalitete) postopa malomarno na škodo konsumentov in da se ne dela razlike med mesom boljše in slabše kvalitete.

Župan bo na obe interpelaciji odgovoril v prihodnji seji.

Končno je obč. svetnik Grčar stavil predlog, naj občina pri sklepanjih

o krajevni potrebi za gostilne

postopa zelo rigorozno in naj tudi vpliva na pristojne oblasti, da se bode z ozirom na preveliko število gostiln v Mariboru uknila vsaka gostilniška koncesija v lokalih, kjer se tekom leta dni dvakrat menja lastnik. Župan izjavi, da občina itak po teh načelih postopa, ingerence na podeljevanje koncesij pa nima.

Sledila so

poročila odsekov.

Med poročili prvega odseka je bil zlasti važen predlog mestnega pogrebne zavoda, kateremu se je odsek pridružil, naj se vložijo na bansko upravo prošnja

za izloček mestnega pokopališča

na Pobrežju iz območja pobreške občine in za priklopitev k Mariboru. To je nujno potrebno iz gospodarskih in iz

razlogov kontrole. Sprejeto.

Pritožbe gostilničarjev proti predpisu obč. doklad na vinski mošt in v zadevi povračila občinske trošarine so se zavrnile.

Mesarju Benciku se je na njegov priziv dovolila mesarska stojnica na trgu.

Odklonile so se razne pritožbe v gradbenih zadevah, proti predpisom vodarine, večje porabe vode, kanalske pristojbine itd. Tudi priziv lastnika Grajskega kina, ki je brez dovoljenja postavil reklamni kiosk pred gradom, in katerega odstranitev je odredila občina, je bil odklonjen, ker sta gradbeni urad in konservator izrekli, da kazi umetniško lice mesta.

Drugi odsek je poročal o važnih socialnih zadevah.

Vprašanje

stanovanjskega sveta,

ki bi imel nalogo posredovati v sporih med hišnimi lastniki in najemniki, je padlo v vodo, ker je društvo hišnih posestnikov odklonilo imenovanje svojega zastopnika, češ da itak vpliva na svoje člane, naj postopajo človekoljubno. Obč. svetnik Grčar je ugotovil, da to društvo niti na eno intervencijo mestne občine ni dalo odgovora. Sklenilo se je, da vrši posle posredovalca še vnaprej socialnopolitični urad mestne občine.

V zadevi pogodbe z Dečjim domom,

v kateri se je zadnji čas itak tudi javno veliko razpravljalo, je odsek ugotovil, da pogodba poteče s 1. aprilom t. l. Dasi mestna občina prostora nujno rabi za povečanje ubožnice, in ker na drugi strani banska uprava ni storila nobenega koraka za podaljšanje pogodbe, smatra občinski svet vendar za potrebno, da z ozirom na velik socialni pomen Dečjega doma vendar gre ustanovi na roko. Zato sprejme predlog župana, da se stavi bankski upravi ponudba: pogodba se obnovi pod pogoji, da znaša najemnina od 1. aprila naprej mesečno 5000 Din in da Dečji dom povrh oskrbuje 5 mestnih sirot. Ako bi banska uprava tega predloga ne sprejela, ugasne pogodba s koncem šolskega leta.

Odklonjen je bil predlog Podmladka Rdečega križa, naj mestna občina prispeva za ustanavljanje

novih šolskih kuhinj,

ker mestna občina za svoje revne otroke itak dovolj skrbi i v dečji postaji, i v ljudski kuhinji i potom počitniških kolonij.

Predlog delavske zbornice, naj se mestna občina izreče

proti poslabšanju sedanjih socialno-zavarovalnih in socialno zaščitnih zakonov

in za uvedbo starostnega zavarovanja, je bil sprejet soglasno. Pri tej priliki je obč. svetnik Petejan v daljšem govoru žigosal stremljenja gospodarskih krogov za takozvano revizijo socialne zakonodaje, ki v stvari pomeni ukinitve zadevnih zakonov. S številkami pobija trditve, da bi socialno zavarovanje oviralo razvoj in napredek industrije. Na podlagi statistike konstatira, da je obratno resnica, kakor v drugih državah, tako tudi pri nas. Od l. 1919 do lani je v celi državi zraslo število industrij za krog 200 obratov. 43 delniških družb z 838 milijoni Din je izkazalo lani Din 155.897.000 čistega dobička, torej 18.04% od kapitala. Istotako s številkami v rokah pobija trditve, da delavci nimajo nič od zavarovanja. Dočim so prispevki od prevrata do danes znižani od 6.3 na 6% zavarovane mezde pri bolniškem in od 7.3 na 6.7% pri nezgodnem zavarovanju, so dajatve na hranarini narasle od 60 na 66%, pri nezgodnih rentah od 60 na 100% itd. Občine so zlasti silno razbremenjene. Konstatira končno, da so bili delodajalci koncem l. 1929 dolžni na zavarovalnih prispevkih 177 milijonov Din, v katerem znesku je polovica delavskega denarja, ki so ga dejansko pri mezdah odtegnili. Konstatira, da delavstvo noče revizije, ampak samo polno izvajanje zakona.

Predno je prešel k poročilu tretjega odseka, je stavil župan predlog, naj se

v počastitev Masaryka,

velikega učenjaka in državnika češko-

Mariborski in dnevni drobiž

Iz tajne seje občinskega sveta mariborskega.

V sinočnji tajni seji je bilo sprejetih 30 predlogov za sprejem v občinsko zvezo in za zagotovilo sprejema v občinsko zvezo po predlogih odseka. — Rešene so bile razne personalne zadeve obč. uradnikov, dalje razni odpisi na vodarini itd. — Prošnja Novinarskega kluba, da dobi vsak klubov član po eno brezplačno letno vozovnico na progah mestnega avtobusa, se je rešila v tem smislu, da dobi vsako uredništvo po eno brezplačno vozovnico za lokalni promet. — Glede del na Felberjevem otoku je bil svojčas sprejet predlog, da se bodo nadaljevala v obsegu, kakor bo zagotovljeno kritje. Da se dograditev ne zavleče, je bilo sinoči sklenjeno, da se dela morajo nemoteno nadaljevati brez ozira na to, kedaj bo proračun potrjen. — Poročilo o bilanci avtobusnega odseka je bilo radi pozne ure odloženo na prihodnje sejo.

Okrožni inspektor na policijskem komisarijatu.

Danes dopoldne je okrožni inspektor g. dr. Schaubach izvršil inspekcijo na tukajšnjem policijskem komisarijatu v spremstvu g. polic. svetnika Puža, ki zastopa v Beogradu odsotnega g. nadsvetnika Kerševana.

Iz lokalne učiteljske organizacije.

Preteklo sredo popoldne se je vršil v Mariboru izredni občni zbor Učiteljskega društva za Maribor in bližnjo okolico, na katerem so se ob prisotnosti poverjenika UJU iz Ljubljane g. A. Škulja in urednika »Učiteljskega Tovariša« g. Iv. Dimnika, reševale razne interne društvene in splošno stanovske zadeve. Ob tej priliki je bil tudi enoglasno izvoljen nov društveni odbor z g. Ivanom Lukmanom, upraviteljem III. deške osnovne šole v Mariboru, na čelu.

Prvi tuji gost v novem letalskem hangarju »Naših kril«.

Vsled nepričakovanega defekta v motorju je moralo pristati na našem letališču na Tezmem dvokrilno dunajsko letalo, namenjeno za Zagreb. Čim bo motor popravljen, bo lahko letalo nemoteno nadaljevalo svojo zračno pot v beli Zagreb. Govorice, da so naše oblasti letalo zaplenile, so brez podlage. Le dokumenti so po mednarodnih predpisih shranjeni pri policijski oblasti od odhoda letala.

Vsled bede

je hotela včeraj prostovoljno v smrt komaj 20letna K. K. Zgrudila se je v Slovenski ulici za gledališčem na tla. Takoj poklicana rešilna postaja jo je odpremila v bolnico, kjer so ugotovili zastrupljenje z lizolom ter ji izprali želodec. Mladenka je hotela v smrt, ker je zaman iskala službo.

olepšanje mesta.

Uredijo se naj nasadi na križiščih v koroškem predmestju; v Ciril Metodovi ulici se naj na hišni strani posekajo vsa drevesa; v Vrbanovi ulici naj se posekajo vsa drevesa; tudi v Ljudskem vrtu naj se posekajo drevesa, ki kaze njegovo lepo lice in ki so stara; istotam se naj razpoložljivi prostori — zlasti bivše Rapidovo igrišče — uredi z novimi nasadi. Vsi predlogi so bili sprejeti.

Tudi predloga za podaljšanje Nekrepove ulice do Gajeve in za podaljšanje Magdalenske ulice sta bila sprejeta. Za napravo grobnic na mestnem pokopališču, kjer se je dozdej vršilo brez sistema, se uvedejo novi strogi pogoji.

Mestno pokopališče se bo na novo razdelilo. Posamezni oddelki dobe svoje označbe od A do J.

Avg. Žlahtiču se dovoli naprava rezervoarja pri črpalki na Grajskem trgu. Stajališče izvoščkov se izpred Scherbaumove nove zgažbe definitivno premesti pod kostanje nasproti Frančiškau-

KONCERT

Ljubljanske Glasbene Matice
v soboto, 8. marca s pariškim sporedom

Otroško predpustno račanje,

katero je priredil včeraj popoldne ISSK Maribor v veliki dvorani Uniona, je privabilo vse polno naših malčkov. Kmalu se je razvil pravi živ-zav, deca je bila radostno razigrana in tudi ostali publikanti so se smejale oči in usta. Obilo, obilo posla je bilo z malčki, a ubogali so le. Otroci so zaplesali kolo in izvedli več rajalnih nastopov ter nudili z lepimi kostumi podobo pravega pustnega korza. Največ navdušenja med mladino pa je bilo seveda za drčo, kjer je agilna predsednica hazenašic, gospa Zora dr. Ravnikov v potu svojega obraza z največjo potrpežljivostjo vzdrževala red.

Udruženje železniških uradnikov,

podružnica Maribor, ima v nedeljo, 2. marca, ob 14.30 v prostorih kolodvorske restavracije I. razreda (bela soba) svoj redni letni občni zbor. Dnevni red: Nagovor predsednika podružnice, delegatov centralnega odbora ter bratskih podružnic, poročili tajnika in blagajnika, volitev novega odbora, predlogi članov. Člani so vabljani k čim večji udeležbi.

Srečke za III. kolo državne razredne loterije so prispele!

Cenj. igralci, ki so kupili srečke pri upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Aleksandrova c. 13, se opozarjajo, da jih pravočasno zamenjajo. Žrebaje se bo vršilo že 6. marca. U

Sokol v Studencih

priredi na pustni terek veliko maškera-do. Najlepša maska dobi krasno darilo. Vabljani vsi prijatelji Sokola.

Na nedeljo pustno, bo na Pchorju lušno! Smuk, veselje, godba, ples, na planini je užitek res! Kdor brezmejnih radosti vžiti hoče, naj potrudi se do Mariborske kočel! Zato, Mariborčani, ne bodite pri volji slabi, odzovite se, če naša vrla oskrbnica vabil

Ne zamudite

ogledati si drugega prleškega gostivaža, ki ga priredijo pobreški preki z vsemi šegami in navadami v nedeljo 2. marca ob 4. v gostilni g. Rojka v prid pevske-mu društvu »Zarja«. Tudi pristne prleške gibajnce bomo delili. 616

Nova telefonska številka No. 2720, zobozdravnik, dr. Dernač. 626
Kratko gostovanje umetniškega kvarteta B. Wolfshalt prične 1. marca v Veliki kavarni. 636

ski cerkvi, stajališče avtotaksijev na Trg svobode. V to svrhu prispeva o Scherbaum, Zemlič in občina po 5000 Din.

Vprašanje predložitve trga za seno in slamo in naprave nove mestne tehtnice se odloži za prihodnje sejo.

Tudi vprašanje prodaje mestne parcele pri državnem mostu v svrhu zgradbe novega poslopja se odloži, da gradbeni urad izdela proračun stroškov za regulacijo Glavnega trga, ki je s tem v zvezi.

Med poročili četrtega odseka so razne prošnje za nove koncesije, glede katerih se je imela občina izreči o krajevni potrebi.

Društvu mestnih uslužbencev se dovoli za zgradbo

počitniškega doma na Pohorju

garancija mesta za posojilo 200.000 Din pod pogojem, da se vknjiži vsota na prvo mesto.

Sledila so še poročila petega odseka: prošnje za koncesije avtoizvoščkov in izvoščkov. Glede slednjih se je obč. svet izrekel proti kraj. potrebi. Hotelirju Osetu se je priznala krajevna potreba za prevažanje gostov z avtotakso, ki pa mora imeti napis »Hotel Mariborski dvor«.

Sledila je ob pol 21. tajna seja

V domovini Abrahamovi

NOVA RAZKRITJA BRITANSKO-AMERIŠKE ZNANSTVENE EKSPEDICIJE V URU, V KRALJEVSKIH GROBOVIH IN PRI IZKOPAVANJU MESTA. — DOKUMENTI KULTURE IZZA 3—4 TISOČ LET PRED KR.

Tekom meseca decembra je kombinirana ekspedicija britanskega muzeja in muzeja pensilvanskega vseučilišča izvršila nova važna raziskovanja v Uru, v Mezopotamiji, in našla neprecenljive nove dokumente. Na pokopališču v Uru so v raznih grobovih našli z dragulji pošte ženske obleke, zlate naglavne okraske nenavadnih oblik, preostanke lasulj, zlate uhane itd., vse skoro gotovo iz dobe sumerijskih plemičev in njihovih žena.

Našli so tudi veliko kamnitih posod, poleg tega v starejših (globlje ležečih) grobovih popolnoma novo vrsto vaz iz kamna in ilovice. Zanimiv je vrč za mleko iz ilovice, ki ima podobo krave in je na kolesih.

Ekspedicija pa je posvetila svojo pozornost tudi ogromnim nasipinam, v katerih so zakrili grobovi. V osmih takih nasipinah so našli popisane tablice in vrčne zamaške iz ilovice. Nad grobovi je plast, ki datira na podlagi najdenih dokumentov iz dobe prve dinastije Ura (krog l. 3100 pred Kr.). Neposredno pod to plastjo so našli pečatnike, ki so do zdevno še starejši. Šele pod temi je plast grobov, pod grobovi pa so zopet nove plasti. Vseh plasti je pet in v vseh so našli veliko tablic z napisi in odtisi pečatov, ki so starejši nego pokopališče. Večina pečatov ima obliko živali, le redko človeško, in v posameznih plasteh se dobro vidi napredek od naturalizma k umetniškimi oblikam. Mnogi pečati imajo ornamente, mnogi samo črke. Nekaj napisov so že razrešili, na drugih so znamenja, ki so strokovnjakom doslej neznan. Mnogokrat je napis nakrat prekinjen s sliko kake ptice ali bikove glave.

Nove najdbe v Mezopotamiji so ogromnega pomena. Glede pečatnih odtisov je ekspedicija mnenja, da so bili prineseni v Mezopotamijo iz tujih dežel in da pripadajo doslej še neznanu kulturi.

Predmeti pa, ki so v isti plasti skupno s temi pečatnimi odtisi, kažejo na izrazito sumerično kulturo. Plast, v kateri so našli bikovska kopita iz bakra, je bila že začasa, ko so nastali kraljevski grobovi, 7 metrov pod zemljo, in je več stoletij starejša nego kraljevski grobovi. Vendar so najdenine v tej plasti zelo slične skulpturam v kraljevskih grobovih in v še mlajšem svetišču Al Ubaida. Za zakladi teh predzgodovinskih kraljev leži torej zelo dolga umetniška razvojna črta.

Zanimivo je, da tvorba plasti na pokopališču kaže znatno sorodnost s plastmi v mestu, kjer ekspedicija sedaj vrši izkopavanja. Seveda tu niso raznobarene nasipine, ampak ograjene hiše, ki imajo trdne temelje in so zgrajene na razvalinah starejših hiš. Do globočine 9 metrov je ekspedicija pri izkopavanju naletela po vrsti na 8 raznih zgradb, izmed katerih je že četrta (od zgoraj računano) starejša nego kraljevski grobovi. Šesta spada v čas, kakor pokopališka plast, v kateri so našli bikovska kopita in nenavadne pečate. V tej zgradbi so našli primitivno poslikano keramiko, kakoršne v tem stilu doslej še nikjer niso razkrili v Mezopotamiji. V osmi zgradbi so našli krasne eksemplare keramike, poslikane z lepimi vzorci v treh barvah, znane iz Jemdet Nasra (v bližini Kisha), pod to zgradbo pa so odkrili zelene in črne črepinje Al Ubaidovega tipa. Kako daleč nazaj segajo te najdbe, je težko reči, gotovo pa je, da so daleč izpred začetkov sumerične kulture. V globočini 9 in pol metra so našli med koščki poslikanih Jemdet Nasrovih posod lik mrijsca, vrezan v salovec. Lik je dolg 11 cm, značaj zverine, ki preži na plen, je podan s čudovito spretnostjo. To je najstarejša skulptura, ki jo je ekspedicija doslej našla v Uru, v domovini Abrahamovi.

Novo žrtve Tutankamena

LONDON, 27. februarja. Pri pogrebu lorda Westburyja je mrtvaški voz do smrti povozil nekega šletnega dečka. Skoro ob istem času se je v Britanskem muzeju zgrudil mrtev na tla preparator, ko je razporejal razne predmete iz groba faraona Tutankamena in jih opremiljal z etiketami.

Kdo je napravil prvi termometer?

Menda ni izuma, ki bi imel toliko tekmovalcev za prvenstvo kot termometer. Najprej so izum pripisovali Angležu Baconu in Fluddu, potem Nizozemcu Drebelu, nato Italijanu Scarpiju itd. Nepobitno pa je dokazano, kakor piše »Revue de metrologie pratique« v Parizu, da je prvi termometer konstruiral slavni Galileo Galilei l. 1597. Obstojte dalje tudi avtentične listine, da je l. 1603 Galileo pokazal ta instrument patru Castelliju. Prvi toplomer je obstojal iz steklene cevi malega premera, ki je bila na eni strani odprta, dočim je bil drugi konec, nekoliko debelejši, zaprt. Galileo je napolnil cev z vodo, nato pa cev obrnil in jo z odprtim koncem postavil navpično v posodo, napolnjeno istotako z vodo. Vsled zračnega tlaka ter izpremembe temperature v obližju se je vodeni steber v vodi dvigal ali padal, kakor je pač toplota padala ali rasla. Kasneje je dajal Galileo namesto vode v cev alkohol ali laneno olje. Prvi se je poslužil živega srebra Anglež Fahrenheit, l. 1742 je najprej Celzij, l. 1754 pa Cristin razdelil cev na enake dele. Termometer z živim srebrom je najprej razočaral znanstvene kroge in je bil vrh tega tudi precej neprimeren za običajno življenje in sicer vsled pomanjkanja fabrikacij živega srebra. Dandanes pa je vsled tehničnega napredka živosrebrni termometer postal že popolnoma zanesljiv instrument, ki pokaže do največje natančnosti vse izpremembe v temperaturi.

Statistika zakonske sreče

Dunajski magistrat je objavil te dni zanimivo statistiko takozvane zakonske sreče. Predvsem je iz te statistike razvidno, da pride na Dunaju na 5 moških, ki so dosegli »zrelo« dobo za sklepanje zakona, 6 žensk iste starosti. Sicer pa se ta številčna premoč žensk nad moškimi opaža po svetovni vojni v vseh državah Evrope. V Evropi se sklene sedaj letno do 3 milijone zakonov. Največ se ženijo ljudje v Rusiji in Ukrajini, najbrže zato, ker se tamkaj tudi najlažje ločijo. Nato slede Belgija, Madžarska, Bolgarska, Luksenburška, Avstrija, Norveška in Švica, kjer je letno najmanj porok. Pri modernih zakonih pa je opaziti še en zanimiv pojav. To je predvsem srednja starost ženinov, ki se je po vojni znatno izpremenila. Tako se dandanes moški ženijo v mnogo mlajših letih kakor nekdanj. Na drugi strani pa mladenke, ki so stopale nekdanj pred oltar zelo mlade, stopajo sedaj večinoma v starosti 25 do 30 let. Neki nemški profesor se je potrudil in sestavil statistiko o zakonski sreči. On pravi, da sta v 100.000 zakonih v 50 odstotkih mož in žena popolnoma ravnodušna drug proti drugemu, v 26.000 primerih pa sta celo v vojnem stanju. Približno 20.000 zakonov sicer misli, da so srečni, dejanski pa komaj 1.000 mož in žensk najde v zakonu res pravo srečo.

Novo jezero pri Rimu

Pred kratkim se je pri vasi Leprignano v bližini Rima kar čez noč pojavilo novo jezero. Ze nekdanj je bilo tamkaj jezero, ki je imelo v sebi mnogo žvepla in je voda slovela kot zelo zdravilna. Toda polagoma se je jezero posušilo in ž njim vred so izginili tudi lepi dohodki Leprignanov. Pred nekaj dnevi pa so domačini nenadoma slišali strašno bobnenje in ropotanje. Vsi prestrašeni so šli gledat, kaj se je zgodilo. Na svoje veliko presenečenje so opazili pred seboj lepo, tiho in široko jezero. Čez noč je nastalo jezero in čez noč je vas Leprignano postala zopet slavna.

Naročajte „Našo dobo“

NOVA PUBLICISTIČNA REVIJA SE PREDSTAVLJA JAVNOSTI.

Stopamo pred javnost z vabilom na naročbo nove slovenske revije, ki smo ji dali ime »NAŠA DOBA«. Vabimo k naročevanju s trdno zavestjo, da smo z novim časopisom izpolnili važno vrzel v našem tisku. Že dolgo smo dobivali iz vrst naših izobražencev pisma, da bi bila nujno potrebna še dobro urejevana publicistična revija, ki bi se bavila s problemi in vprašanji nacionalnega, kulturnega, socialnega, gospodarskega in mednarodnega življenja. Mislečemu posamezniku danes ne zadostuje več sicer nujna informacija in kronika, ki mu jo nudi dnevnik, marveč hoče temeljitejšega razglabljanja, podrobnejših informacij, širših razgledov po domačem in tujem svetu. Na pestrem torišču nacionalno-političnih, kulturnih, socialnih in drugih tvornih sil, vznikajo nenehoma novi pojavi, nova vprašanja. Koliko novih problemov in vprašanj nam je prinesla samo nova, nacionalna država! V kakšno širino se nam je odprlo obzorje z novimi neposrednejšimi mednarodnimi stiki!

»Naša doba« bo obravnavala nacionalno-politična in splošno državna vprašanja, kulturne probleme v najširšem smislu, zasledujoč vse nove pokrete in pojave v duhovnem svetu, sociološka in socialna vprašanja, narodnogospodarske zadeve, mednarodno politiko, omladinske probleme, pravno življenje, slovenska vprašanja itd. Prinašala bo memorije in drugo zanimivo gradivo, imela bo stalen zunanepolitični, gospodarsko-socialni in kulturni pregled. Posebna

skrb bo posvečena pregledu domačih in tujih revij; tu bo objavljala važnejše članke v izvlečku.

UREDNIŠTVO »Naše dobe« se je sestavilo tako-le. Direktor revije je dr. Albert Kramer. Uredniški odbor tvorijo — vsak za svojo posebno interesno sfero — dr. Joža Bohinjec, B. Borko, Božo Borštnik, Ivan Mohorič in dr. Bogumil Vošnjak. Sodelovali bodo dalje najodličnejši naši intelektualci, odlični publicisti iz Češke, Poljske in iz drugih slovanskih dežel.

Redakcionalno in sodružniško tako zasnovana »Naša doba« pa bo imela dostojno opremo. Izhajala bo točno vsako drugo soboto v zvezkih po 32—48 strani. Tiskana bo na dobrem papirju in z ličnimi črkami ter bo imela ovitek iz trdega papirja.

Naročnino smo odmerili najnižje, kar je v naših razmerah mogoče: 120 Din na leto ali mesečno 10 Din. Lahko se bo plačevala tudi četrtletno po 30 Din. Tako nizka naročnina je pri nas za 14dnevnik brezkonkurenčna.

Volja je trdna in cilji so čisti. Zaupamo v samozavest slovenskega izobraženca in verujemo, da bo revija zavzela v našem narodu ugledno in vplivno mesto.

Naročite »Našo dobo« nemudoma! Zahtevajte prvo številko na ogled! Poslužite se današnjemu »Večerniku« priložene dopisnice!

Uredništvo in uprava »Naše dobe« sta v Ljubljani, Knafljeva ul. 5. Konsorcij »Jutra«. Uredniki »Naše dobe«.

Sokolstvo

Izjava!

Raznašajo se vesti, da prejemajo poedini funkcionarji v vodstvu Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije stalne mesečne prejemke iz državnih sredstev v tej in tej višini.

Tem vestem nasproti ugotavljamo, da ne prejema noben funkcionar za svoje delo in za svojo funkcijo v vodstvu Saveza nikakih prejemkov ali nagrad od nikogar, temveč da vsak funkcionar opravlja svoje posle popolnoma brezplačno, kakor je bilo to tudi doslej običajno v sokolski organizaciji.

Ker imajo take vesti gotovo tendenco, svarimo vsakogar pred raznašanjem neresnice. Kdor bi vzlic tej izjavi nadaljeval s takimi tendencioznimi vestmi, naj pripiše posledice samemu sebi.

Zdravo!

Beograd, 26. februarja 1936.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije.

Sport

Smučarske tekme v Oslu.

Včeraj se je vršil smučarski tek na 17 km za prvenstvo Evrope. Zmagal je Norvežan Rustad Suttén 1:19:48 pred svojim rojakom Brodahom in Fincom Laplainenom. Startalo je 85 tekmovalcev in sicer 44 Skandinavcev, ostalih 41 pa iz drugih držav. Favoriti so bili seveda Skandinavci, katerim so bili deloma kos le Finci. Šele 34. mesto je zasedel švicarski prvak Gussmann v 1:29:18.

Nogometne tekme v korist žrtve parobroda »Daksa«

Zagrebski nogometni podsavez je sklenil, da se odigra dne 9. marca v Zagrebu turnir prvorazrednih moštev, čegar čisti dobiček gre v korist družin ponesrečenih mornarjev parnika »Daksa«. Prvenstvene tekme se bodo začele šele dne 23. marca.

Osiguranje igralcev Z.N.P.

Problem osiguranja nogometnih igralcev je bil do sedaj glavni cilj Saveza. Zagrebski podsavez je sklenil z zavarovalnico Triglav pogodbo, po kateri so vsi igralci v področju ZNP osigurani za eventualne poškodbe. Stroške krije Podsavez sam, in nimajo klubi nobene denarne obveznosti.

Balkanske olimpijske igre.

Prihodnje leto se bo vršila v Sofiji prva balkanska olimpijada. Sodelovali bodo: Jugoslavija, Bolgarska, Rumunska, Grčija, Turčija in Albanija. Na programu bodo vse sportne panoge, razen tega pa avtomobilske tekme skozi vse balkanske države.

Mariborski zimskosportni podsavez.

Dne 2. marca smučarski izlet preko Pohorja v Mislinje. Zbirališče v soboto popoldne na Klopnem vrhu in Pesku. Odhod 2. marca ob 8. uri s Klopnega vrha, ob 11. uri s Peska preko Rogle in Vitanjskih bajt v Mislinje. Prihod ob 16. uri. Povratek z večernimi vlaki Polovična vožnja.

Dne 25. febr. so bili verificirani za JZSS: SPD-ZSO Šoštanj: dr. Stane Medic, Stane Zalar, Hubert Hanke, Majka Mayer, Konrad Grilec, Ivo Svet, Franto Natek, Ivan Gruber, TK Triglav Maribor: Alojz Kramberger, Franjo Rosner, Franc Gnus, Ivan Kvas ml., Josip Podgornik, Valter Burndorfer, Ivan Spes, Feliks Spittau, Josip Kocpek, Slava Krivec, Helena Kvas.

Tajnik MZSP.

SK Železničar, nogometni odsek.

Sledeči igralci morajo biti točno ob 19.15 na glavnem kolodvoru: Heller, Konrad, Wagner, Ronjak, Frangeš, Bauer, Pollak, Bačnik, Sinkovič, Konrad II, Pezdliček, Antoličič. Spremljevalec Fischer. Načelnik.

Tekma s pasjo vprego.

Dne 25. tm. se je pričela na progi Arhangelsk - Moskva (nad 2.000 km zračne črte) tekma s pasjimi vpregami. V tekmi sodelujejo tri sanke, vsake s 6 psi. Tekma je sportsko-znanstvenega značaja.

Žena kot inspektor v ministrstvu pravde.

Te dni je bila imenovana gospa Smilja Krikner inspektorjem v ministrstvu pravde v Beogradu. Je to prva žena v Jugoslaviji, ki je bila imenovana na takšno mesto.

Skoda, Schneider-Creuzot in Jugoslavija.

Iz Prage poročajo, da so bila te dni končana pogajanja med tvrdkami Skodove tvornice ter Schneider-Creuzot na eni in jugoslovensko vlado na drugi strani. Obe tvrdki boste s podporo naše vlade uredili v Jugoslaviji veliko ladjedelnico in veliko tovarno za orožje, municijo in stroje v Beogradu.

OTVORITVENO NAZNANILO!

Dovoljujem si cenjenemu občinstvu vljudno naznaniti, da sem otvoril na

Aleksandrovi cesti 40 v bližini g. Vlahoviča podružnico slaščičarne

Dolgoletna praksa in solidnost moje obrti je porok za prvovrstno blago in točno postrežbo. — Priporočam se cenjenemu občinstvu za naklonjenost

EMAN ILICH, SLAŠČIČAR, MARIBOR, SLOVENSKA 5

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

36

Nagloma je planil iz postelje ter pričel korakati semintja, resnično ves podoben zveri, ki renči, ko se spominja plena.

»Kaj mi je mar? ... Kaj me briga, če je bila že njegova? ... Ali sem se že kdaj vznemirjal o tem? Še misliti ne maram, ne, še misliti ne! ... Bila je njegova? ... Dobro, in kaj zdaj? ... Zdaj bo moja, to je vse!«

Toda najsi se je še tako trudil in še tako razgrajal, vendar se mu je brez preneha vračalo isto trmasto vprašanje. In sam od sebe se je ponujal odgovor:

»Da bi vprašal njega samega? ... Šel v njegovo celico in ga povprašal?«

Toda te misli se je branil s skrajno jezo. Zakrohotal se je:

»Jaz, Cezar Borgia, da naj vprašujem gospoda viteza de Ragastens, ali je moja bodoča priležnica čista? Kakšen prizor! ... Ah, zbesniti mi je!«

Dolgo v noči se je še branil, zdaj poražen z nekako bolno potrlostjo, zdaj spet besneč v napadih besnosti, pred katerimi so se v sosednjih sobah tresli predramljeni lakaji ... Naposled pa, strit in truden od tega moralnega boja, nenavadnega za njegovo naravo, v kateri je prevladovala žival, je skoval načrt, ki je po vsem videzu izražal vsa čustva, kolikor se jih je križalo v njegovih mislih.

»Dobro, pojdem,« je zarenčal izmed zob. »Pojdem! ... Vedeti moram ... ne morem se več premagati ... zdaj mora napočiti jutro ... in kadar pahnejo Ragastensa v poslednjo celico potem ne izvem nikdar več! ... A vedeti moram! ... Da, hočem se ponižati! On mora govoriti! ... Ako ne bo drugače, mu ponudim svobodo v zameno za resnico! Tako neumen pač ne bo, da bi jo odklonil! ...«

In s smehljajem je nadaljeval:

»Kar se tiče tega, da mu vrnem svobodo ... o, držati hočem besedo ... odprem mu vrata ... toda kadar pove svojo reč, dobi krepak sunek z bodalom ... od zadaj med pleča ...«

Več ni govoril sam s seboj. Samo pogledal je, če je bodalo za njegovim pasom prav na svojem mestu.

Nato se je brez odlašanja napotil v stražnico, ki je ležala v pritličju, vzela ključ celice, v kateri je bil zaprt Ragastens, in ključ, ki je odpiral ključavnice njegovih spon, ter je odšel v podzemlje.

XXII.

Poslednja noč obsojenca.

Dočim sta se Cezar in Lukrecija sleherni od svoje strani spravljala na pot v vitezovo ječo, dočim sta

brat in sestra izmišljevala najrafiniranejši viške sladkostrastja in okrutnosti — kaj je ta čas počenjal Ragastens?

Ragastens je spal.

Naslonil se je bil k zidu ter si izbral najmanj nerodno lego, ki mu je bila mogoča: tudi ta je bila še mučna dovolj. Toda Ragastens je mislil po pravici, da je najbolje zanj, če se ji ne upira, nego jo hrabro sprejme in takorekoč nagodi s svojimi verigami, ko vendar ni nobene možnosti, da bi si pomagal.

Ragastens je zdaj vedel, kakšna je tista slavna »poslednja celica«, s katero mu je bil zagrozil vrhovni sodnik. Garconiju skrb ni dala, da ga ne bi obvestil.

Ko so namreč dičnemu menihu povedali, da bo spremljal barona Astora na njegovi poti proti Montefortu, se je silno vznemoljil nad tem odhodom.

Ne biti navzoč pri usmrčenju Ragastensa! Človeku bi počilo srce, če pomisli ...

Toda naposled se je blagi Garconio potolažil, češ, da srce na tem bednem svetu ne more imeti vseh blagrov in da mora človek znati žrtvovati svoje krščansko veselje, če ni drugače. Vseeno pa je sklenil, da viteza vsaj obvesti.

»To bo vendar par prijetnih minut!«

Ker sam ni mogel prisostvovati njegovim mukam, je čutil skoraj slično nasladi v tem, da jih razpove nesrečnemu mlademu možu do vseh najmanjših podrobnosti. Razume se, da mu ni prizanesel z nobeno malenkostjo. Ali, Ragastens se je zadovoljil s tem, da mu je odgovoril:

»Samo da ne spuste z mano vred tudi tebe v jamo, to je glavna reč ... Pogled na krastače in podgane ter njih dotik je samo nekaj strašnega; dotikati se tebe pa bi se mi preveč studilo!«

Od tega poslednjega menihovega poseta ni videl Ragastens nobenega človeka več, razen ječarja, ki mu je trikrat prinesel kruha in vode.

Ragastens je torej spal.

Naenkrat ga zbudi luč, ki je padla v njegovo celico. Odprl je oči in zagledal Cezarja Borgia. Ragastensa je nehote izpreletelo.

»Moj trenotek je tu,« je mislil natihem, »zdaj me pahnejo ... z Bogom, življenje ... z Bogom, Primavera!«

Vzlic temu pa je gledal Cezarja naravnost v oči in ni pokazal niti najmanjše zmedenosti. V svoje veliko zadoščenje je zapazil, da Borgia nima s seboj nobenega stražnika, nobenega ječarja. Postrani se je ozrl na hodnik, skozi vrata, ki jih je Cezar pustil odprta, in je videl, da je prazen.

»Motil sem se ... To še ni moja ura ... Toda po kaj prihaja? ... Ah, da, razumem ga ... Kakor njegov zvesti Garconio, se prihaja naslajat z maščevanjem ... Pokažimo mu, da če me upa videti bledega od strahu, se moti prav tako kakor Garconio ...«

Zato je vstal in dejal s porogljivim glasom:

»Pozdravljeni, Svetlost ... Oprostite, da vam ne ponujam sedeža ... pozabili so ga postaviti v to izbo.«

Cezar je zataknil smolenico, ki jo je bil prinesel s seboj, v zemljo. Ko je Ragastens nehal govoriti, se je okrenil ter ga pogledal z mračnim obličjem, ne da bi črnil besedo.

»Ali prihajate občudovat svoje delo?« je povzel Ragastens. »Ali ste radovedni, kakšen obraz bi imeli vi, če bi se nahajali na mojem mestu, ki je po pravici vaše? Silno mi je žal, da vam ne morem kazati tistega potrtega lica, ki ste se ga nedvomno nadejali.«

Cezar prekriža roke.

»Kajti naposled, Svetlost,« je nadaljeval vitez po kratkem molčanju, »to je vaše mesto ... Vi ste morili, jaz pa sem uklenjen ... To — naj vam povem brez zamere — se mi vidi nekoliko nedosledno ... Sicer pa, kako se ima gospod vaš oče? To je spreten mož; do njegove spretnosti gojim silno spoštovanje ... Redkokdaj sem še videl nesramnega komedijanta in lopova s takšno lahkotnostjo natikati krinko poštenjaka ... To zna on tako dovršeno, da sem — ko je govoril z mano — naposled še jaz verjel, da res ni tak morilec, zastrupljevalec, krivoprisežnik in hinavec, kakor pravijo. Prosim, recite mu, da naj mi oprostijo mojo zмотo ... Povejte mu predvsem, kako občudujem neverjetno krotkost in prijaznost, s katero me je odpravil med biriče, ki jih je bil postavil v zasedo. Zares, zmotil sem se, in bogme, da se sramujem ...«

Cezar je molčal. Svoj pozorni in mračni pogled pa je neprestano upiral v Ragastensa.

Ragastens se je zasmejal. Njegov smeh je čudno zazvenel pod temi oboki.

»Vi Svetlost, bi vprašali, zakaj se smejem! To je kar tako — sam od sebe. Ne verjamem, da bi bilo mogoče tirati otročjo naivnost tako daleč, kakor sem jo tiral jaz. Pomislite, da sem vas imel izprva za velikega vojskovodjo: bili ste samo razbojnik ... V vaši roki sem videl plamenč meč: bilo je samo bodalo ... Toda tudi še takšen, kakršnega sem si vas predstavljajal pred kratko uro, ste bili korenjak. Smrt božja! Kakšna lepa slika divje zveri! V mojih očeh ste bili vsaj še človek bodala ... In zdaj me mora zadeti krivda, da vam izpodmikam podstavek, ki se vam je tako dobro podajal. Vi stopate z njega, Svetlost, in stopate tako nizko, da ste baš enako visoki v vašim Garconijem. Tudi on je prišel gledat, kako bom umiral ... Pa vi, Svetlost Cezar Borgia? Ali ste prišli gledat, če so mi verige moje ječe dovolj odprle zapestja, in če vam ne bo vendarle malce bledote na mojem licu ... na licu obsojenca ... nudilo zadoščenja? Povejte, čemu ste prišli semkaj?«

»Prišel sem vam ponujat prostost,« je dejal Cezar.

»Prostost?! ...«

(Nadaljevanje sledi)

Domače kolone

v soboto in nedeljo v restavraciji »Narodni dom«. Da se naše izvrstne klobase tudi primerno zalijejo, je preskrbljeno z izbornim bizeljčanom in kapelčanom. Ne zamudite te prilike. Za obilen obisk se priporoča svojim znancem ter ostalim prijateljem dobrih klobas Marija Drčar. 624

Velik lokal,

uporaben za vsako obrt ali trgovino, se da v najem. Pojasnilo pri tvrdki M. Berdajs, Maribor, Trg Svobode. 234

Kdor si želi

poštene zabave, naj gotovo pride v soboto, dne 1. marca v gostilno Lahajner-Starman, Frankopanova ulica 39 na domačo zabavo. Se priporoča Rado. 591

Viničarja

za Pekre z 4—5 delovnimi močmi sprejme veletrgovina Schmidt, Gospojna ul. 13. 636

Sprejemem

sostanovalca v čedno opremljeno sobo z ali brez hrane. Vprašati Stritarjeva ulica 5, krojačnica. 623

Dober šivalni stroj

ceneno na prodaj. Sodna ulica 23, vrata 1. 631

Decimalna tehtnica

za 150 kg, skoro nova, se proda. Ivan Kravos, Aleksandrova cesta 13. 627

Velika maškerada

v soboto, nedeljo in v torek. Vabljeni vsi prijatelji veselja. Za obilen obisk se priporoča Hinko Kosič, »Vetrinjski dvor«. 618

Krojači

za konfekcijo dobijo delo. Vprašati J. Karničnik, Glavni trg 11. 608

Iščem mesto

šiviljske pomočnice. Naslov v upravnih listah. 619

Prodam

moško kolo. Bregant, Marijina ulica št. 10, I. nadstr. 620

20% kronske bone kupimo!

Plačamo najvišjo dnevno ceno. Prometna bančna družba, Maribor, Cankarjeva ulica 14. 307

Iščemo naravni led

za takojšnjo nabavo v vagonih. Pisemne ponudbe poslati na upravo »Veternika« pod »Naravni led«. 639

V soboto 1. marca vsi na domačo maškerado

h Gajšku, Milnska ulica 9

Za dobra topla in mrzta jedila, kakor specialna vina bo preskrbljeno. — Vstopnine ni.

Za obilen obisk se priporočata J. F. Gajšek

Dnevno in tudi na pustno nedeljo predpoldne

sveži krofi po Din 1.50

Da ugodimo željam naših cenj. odjemalcev, jih prosimo, ako imajo večja naročila, ta, vsaj dan prej naznaniti

Pekarna Schmid, Maribor, Jurčičeva ulica 6

Preprodajalci popust!
Pošilja se na vse strani!